ความผาสุกด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้าย

ศรีรัตน์ กินาวงค์ พย.บ., ปุณญณิน เขื่อนเพ็ชร์ พย.ม.**

บทคัดย่อ

ความเป็นมา

ผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้ายจะต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมานเป็นอย่างมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจสังคมและจิตวิญญาณ เนื่องจากมีปัญหาซับซ้อนต่างจากผู้ป่วยทั่วไป ดังนั้นการตระหนักถึงความสำคัญของความผาสุกด้านจิตวิญญานของผู้ป่วยระยะสุดท้ายจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ป่วยในระยะสุดท้าย สามารถเผชิญกับความเจ็บป่วยและความตายอย่างสงบและมีสติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับความผาสุกด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้าย
2. เพื่อศึกษาวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้าย

วิธีการศึกษา

Descriptive Research ศึกษาระดับความผาสุกด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้ายและวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดความผาสุกด้านจิตวิญญาณของผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้ายที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลแม่ลาว จังหวัดเชียงราย ในระหว่างเดือนมกราคม 2558 – เมษายน 2558 จำนวน 20 ราย ที่มี Palliative performance scale level ตั้งแต่ร้อยละ 70 - 100 รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมินความผาสุกด้านจิตวิญญาณ ซึ่งประยุกต์มาจากแบบประเมินความผาสุกด้านจิตวิญญาณของผู้สูงอายุโรคมะเร็ง วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณา ร้อยละ ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเชิงเนื้อหา

ผลการศึกษา

ผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้ายมีคะแนนความผาสุกด้านจิตวิญญาณโดยรวมอยู่ในระดับสูง คะแนนเฉลี่ย 134.05 ±16.82 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของความผาสุกด้านจิตวิญญาณ พบว่า ด้านความสุขสงบที่เกิดจากการทำความดี ความไม่เห็นแก่ตัว มีพรหมวิหาร 4 อยู่ในระดับสูงคะแนนเฉลี่ย 36.00 ± 3.31 ด้านความรู้สึกเบิกบานกับการทำหน้าที่และการใช้ชีวิต อยู่ในระดับสูง คะแนนเฉลี่ย 53.80± 8.78 และด้านการมีสติ สมาธิ ปัญญาอยู่ในระดับสูง คะแนนเฉลี่ย 44.25 ±4.73 วิธีปฏิบัติของผู้ป่วยเรื้อรังระยะสุดท้ายเพื่อช่วยให้เกิดความผาสุกทางจิตวิญญาณคือ การปฏิบัติตามหลักธรรมความเชื่อทางพุทธศาสนา ได้แก่ การเชื่อในกฎแห่งกรรม สวดมนต์ ไหว้พระ ทำสมาธิ ทำบุญ ศึกษาธรรมะ การทำกิจกรรมเพื่อผ่อนคลาย ได้แก่ การดูแลลูกหลาน พูดคุยกับเพื่อน คนในครอบครัว ทำงานอดิเรก

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้พบว่า การปฏิบัติที่สัมพันธ์กับกิจกรรมทางศาสนา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผาสุกทางจิตวิญญาณของผู้ป่วย ดั้งนั้นการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้าย โดยการส่งเสริมให้ผู้ป่วยมีอารมณ์ที่เยือกเย็น มั่นคง มีสติ ใช้ความคิดอย่างมีเหตุมีผลและมีวิจารณญาณ เกิดปัญญาในการเข้าใจธรรมชาติของชีวิตในเรื่องการเกิด แก่ เจ็บป่วย และตาย มองเห็นหนทางในการดับทุกข์ มีความเข้มแข็งพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีความผาสุกทางจิตวิญญาณ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยระยะสุดท้าย สามารถเผชิญกับความเจ็บป่วยและความตายได้อย่างสงบและสมศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

คำสำคัญ

ผู้ป่วยระยะสุดท้าย,ความผาสุกด้านจิตวิญญาณ,การดูแลแบบประคับประคอง